

2025, een belangrijk tussenjaar

Bijdrage van de CDA-fractie bij de Begroting 2025

Voorzitter, geacht college en beste collega-raadsleden,

Voor ons ligt de Begroting 2025 en die geeft een doorkijk tot en met 2028. Dit geeft stof tot nadenken. Weliswaar is de begroting voor het aankomende jaar nog sluitend gemaakt door het inzetten van reserves, maar voor de jaren daarna zijn forse begrotingstekorten niet uit te sluiten. Net als alle andere gemeentes, zitten wij nog in onzekerheid wat de bijdrage vanuit het Rijk gaat zijn vanaf 2026. Dit moment komt steeds dichterbij en is er sprake van stilte voor de financiële storm. Vandaar dat wij 2025 bestempelen als een tussenjaar. Dit betekent niet dat het een jaar van stilstand wordt. Integendeel, wij zien 2025 als een jaar dat wij goed willen benutten en waarbij wij tijdig een gedegen plan willen maken voor de verdere toekomst. Als CDA fractie willen wij daarin rekening houden met verschillende scenario's. Deze scenario's zijn afhankelijk van de extra ondersteuning vanuit het Rijk, of deze gaat komen of niet.

Terug naar Asten. Gezien deze onzekerheid willen wij enigszins pas op de plaats maken. Wij gaan t.o.v. deze begroting zo min mogelijk extra structureel geld opnemen. Dit vinden wij op dit moment niet verantwoord.

Toch willen wij als CDA fractie benadrukken dat wij in deze coalitieperiode goed op koers liggen t.a.v. de plannen die wij willen realiseren. Er wordt vol ingezet op thema's als: uitbreiding van het aantal woningen in alle kernen, schoolhuisvesting, energiebesparing, klimaatadaptatie, onze centrumvisie, het sportbeleid, armoedebestrijding en mobiliteit. Graag trekken wij deze lijn door voor de toekomst, maar wij moeten gaan denken in andere scenario's. Daarbij valt te denken aan inzetten van onze reserves. Gelukkig is onze financiële positie goed en stabiel te noemen. Ons weerstandsvermogen is bijzonder goed te noemen. Oftewel, het huishoudboekje van de gemeente Asten is op orde. Echter, bezuinigingen zijn voor de komende jaren niet uit te sluiten. De besluiten hierover zullen wij in het tussenjaar 2025 moeten gaan nemen.

Aan de hand van de 4 programma's nemen wij u mee hoe wij als CDA fractie aankijken tegen de Begroting 2025.

1. Bestuur en veiligheid

Gezien de huidige arbeidsmarkt is het noodzakelijk om in te zetten op het verwerven van goed personeel. Bijna 2 jaar geleden is Asten met de vijf Peelgemeenten gestart om de samenwerking op het gebied van van de regionale arbeidsstrategie te verkennen. In de begroting is hiervoor € 75.000,- per jaar opgenomen voor 2025 en 2026. Wat is de status hiervan, en welke voordelen zien wij daarvan terug als gemeente Asten?

Een paar jaar geleden is de Beleidsnota Toekomstagenda 2030 vastgesteld. Graag zouden wij een evaluatie zien hoe wij ervoor staan, niet alleen voor het onderdeel Bestuur en veiligheid, maar ook voor de andere domeinen. Wij vinden het belangrijk om een goed beeld te hebben wat er loopt, maar ook wat er nog in gang gezet moet worden zodat wij voor de toekomst de juiste afwegingen kunnen maken.

Participatie van onze burgers vinden wij als CDA een groot goed en in de basis staan wij open voor ideeën en initiatieven. Voor de burgerinitiatieven staan financiële middelen gereserveerd. Doel daarbij is om tot realisatie van deze initiatieven te komen. Indien dit niet van de grond komt, dan kunnen wij ook overwegen om de reservering op een andere manier in te gaan zetten. Wat is bijvoorbeeld de status van het Vorstermansplein en van Skatepark Tipi? Beide initiatieven zijn van belang, maar de voortgang lijkt niet op te schieten: we willen vooruit, en het geld dat we al jaren geleden hebben gereserveerd willen wij ook besteden en niet op de plank laten liggen. Voor wat betreft de Aanpak illegale bewoning, wij hebben de vraag gesteld waarom hiervoor na 2025 geen geld meer gereserveerd is. Verwacht de portefeuillehouder dat het probleem dan is opgelost? Wij vinden veilige buurt belangrijk en vragen ons af op welke wijze er voor de jaren daarna invulling gegeven wordt aan de aanpak van illegale bewoning.

2. Ruimtelijk domein

Voor de bedrijven in het buitengebied zijn de tijden nog steeds onzeker. De komende jaren zal de transitie in het buitengebied in een stroomversnelling komen. De gemeente Asten is in gesprek met de ondernemers en wil ruimte bieden voor nieuwe toekomstige ontwikkelingen in het buitengebied. Tevens is het van belang om te kijken naar de toekomstige inrichting van de landelijke omgeving. Als CDA fractie vinden wij het daarom van belang dat wij voor het buitengebied inzetten op de Structuurvisie Kwaliteitsverbetering en voor het actualiseren van de visie bebouwingsconcentraties. Tevens worden de visies op de agrarische sector als geheel en de glastuinbouwvisie ontwikkeld. De glastuinbouwvisie staat als eerste gepland. Wij vragen ons af of dit de juiste volgorde is, aangezien de glastuinbouwvisie een vertaling kan zijn van de algehele toekomstgedachte op het buitengebied. Hoe staat het nu met de glastuinbouwvisie en wat zijn de stappen die het college de komende tijd gaat zetten? Voor het CDA heeft het buitengebied absoluut prioriteit. We willen ontwikkelingen in gang zetten die toekomstperspectief bieden aan eenieder. Het buitengebied is misschien wel onze grootste uitdaging als Asten, en het gaat vragen om lef en doorzettingsvermogen. Tevens hebben wij geconstateerd dat de richtlijnen in de gemeente Asten strenger zijn dan wat landelijk gevraagd wordt. Wij dienen een motie in om de geurverordening in de gemeente Asten te versoepelen. De motie wil ik graag na de eerste termijn voorlezen. Het aanpassen van de geurverordening geeft mogelijkheden zowel voor onze ondernemers als voor woningbouw. Gelukkig gaan wij in Asten voortvarend te werk als het gaat om de uitbreiding van het aantal woningen.

Tijdens de behandeling van de Kadernota hebben wij de Speelvoorzieningen besproken en hebben wij er voor gepleit om het noodzakelijke onderhoudsbudget wel mee te nemen in de begroting. Later kwam naar voren dat deze middelen niet toereikend zijn om een goed niveau van speelvoorzieningen te kunnen waarborgen. Wij vinden dit een belangrijk onderwerp. Wij zouden voor 2025 incidentele middelen in willen zetten om de inventarisatie mogelijk te maken. Aan de hand van de uitkomsten kunnen wij dan, net als andere gemeentes, ons ambitieniveau vaststellen en vertalen in een speelbeleidsplan. Hiervoor hebben wij een amendement opgesteld dat wij samen met alle andere fracties in willen dienen. Dit amendement wil ik graag na de eerste termijn uiteen zetten.

3. Sociaal domein

De gezondheid en het welzijn van onze inwoners is een groot goed. Er wordt volop ingezet om iedere inwoner in de gemeente Asten mee te laten doen in de samenleving. Samen, voor en met elkaar. Het blijft echter een uitdaging om grip te krijgen en te houden op onze zorgkosten, en wij willen graag dat het de zorg betaalbaar, houdbaar en beschikbaar blijft voor onze inwoners. Wij verwachten dat de inzet van de data analist die wij ter beschikking hebben, een significante bijdrage gaat leveren om zodat wij o.b.v. gegevens en rapportages beter kunnen monitoren en sturen.

Het Rijk gaat de komende jaren fors snijden in programma's op het gebied van preventie. Denk bijvoorbeeld aan bezuinigingen op sporten. Sporten wordt duurder gemaakt (door het kabinet). In Asten gaan wij daar ongetwijfeld de lokale gevolgen van ondervinden. Gaat het schrappen van preventieve maatregelen in het sociaal domein gezondheidswinst opleveren? We hebben in Asten preventie centraal staan in ons beleid. Het college en de raad staan voor grote uitdagingen daarmee. De vraag daarbij is: houden we deze koers vast en blijven we als Asten inzetten op preventie? Als CDA vinden wij van wel: iedere Euro die aan de voorkant geïnvesteerd wordt in preventie kan zich vertalen in het voorkomen van hogere zorgkosten later. Preventie is een belangrijke manier om te hoge zorgkosten te gaan drukken in de toekomst. De gedragswetenschapper die in de begroting is opgenomen in plaats van de projectleider sociale basis moet hier een belangrijke rol in gaan vervullen. Wel zijn wij benieuwd welke motieven ten grondslag liggen aan deze wijziging in prioriteiten? Immers, een paar maanden geleden werd de prioriteitsvolgorde nog anders gesteld. Kortgeleden hebben wij een update gehad van de status van het project binnensportlocaties. De financiële situatie maakt een nieuwe binnensport accommodatie hoogst onzeker. Tegelijkertijd willen wij verenigingen wel blijven bedienen en draagt een sporthal juist bij aan een hoog voorzieningenniveau in Asten. Dit project blijft cruciaal, maar de financiële onzekerheid zorgt er ook voor dat sobere keuzes op dit vlak gemaakt moeten kunnen worden.

4. Financiën, control en economie

Als gemeente Asten zijn wij goed op weg. Er wordt ingezet op bruisende kernen, waarbij de leefbaarheid en aantrekkelijkheid om in onze gemeente te wonen, te verblijven of te ondernemen nog verder verbetert. Tevens wordt er ruimte geboden aan ondernemers en juichen wij een uitbreiding van de bedrijventerreinen toe, waarbij er tevens gekeken kan worden naar de herontwikkeling van bestaande locaties.

Ook op het vlak van mobiliteit is er het nodige in gang gezet. Echter, zoals eerder aangegeven zien wij dit niet alleen graag terug in de regio, maar willen wij ook in onze gemeente de voordelen terug gaan zien. Eerder hebben wij gepleit voor betere busverbindingen, vanuit Asten en naar Asten toe. Graag zien wij deze wensen ingevuld worden in het nieuwe Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan. Dit zin wij dan ook met belangstelling tegemoet.

Eerder dit jaar heeft het Museum Klok & Peel haar toekomstplannen ontvouwd. Als gemeenteraad vervullen wij een ambassadeursrol. Wij ondersteunen deze ambitieuze plannen, maar de financiering hiervan komt volledig voor rekening van het museum zelf. Wij stellen hiervoor geen extra middelen ter beschikking. Wij wensen het bestuur heel veel succes toe om deze plannen te kunnen verwezenlijken, aangezien het een toeristische trekpleister kan worden die veel nieuwe bezoekers gaat aantrekken.

In de begroting is een voorstel opgenomen om toeristenbelasting te gaan heffen voor de truckparking op het terrein van Nobis. Wij hebben verschillende redenen waarom wij hier geen voorstander van zijn. Wij vinden een vrachtwagenchauffeur feitelijk geen toerist. Daarnaast is een stop niet altijd vrijwillig, maar wordt deze gedreven door het Rijttijdenbesluit waar men zich aan moet houden. Tevens willen wij voorkomen dat er onveilige situaties zouden gaan ontstaan doordat het parkeren langs de snelweg toe gaat nemen of dat de criminaliteit op niet bewaakte terreinen toeneemt. Daarnaast zou je in het kader van het gelijkheidsbeginsel op alle locaties waar vrachtwagens geparkeerd staan moeten gaan heffen, wat moeilijk uitvoerbaar is. Samen met andere partijen dienen wij een motie in om een andere invulling te geven aan de in de begroting voorgestelde toeristenbelasting. Daarnaast willen wij de verordening aanpassen, zodat vrachtwagenchauffeurs hiervan uitgesloten worden.

De lasten voor onze inwoners houden wij graag betaalbaar en zo laag mogelijk. Gezien de kostenontwikkelingen en financiële positie van de gemeente Asten, ontkomen wij er helaas niet aan om lastendruk te indexeren. Dit doen wij niet graag, maar dit is helaas noodzakelijk. Voor 2025 zetten wij immers al € 700.000 in, om de begroting sluitend te maken. Dit vinden wij voor nu verantwoord, aangezien het Weerstandsvermogen zeer goed is. Het geniet onze voorkeur dat wij onze reserves de komende jaren niet blijvend aan hoeven te spreken, maar dat wij onze reserves kunnen gebruiken voor nieuwe investeringen in de toekomst. Daarvoor hebben wij wel de hulp van het Rijk nodig.

In het verleden heeft de gemeente Asten laten zien dat wij met slim handelen in staat zijn om subsidies binnen te halen. Het belang daarvan kan alleen maar toenemen in financieel onzekere tijden. Onze aanbeveling is om hier op te blijven inzetten. Wellicht kan het inhuren van een subsidieadviseur hier een extra bijdrage aan leveren. Dit zouden wij eventueel samen met andere gemeentes op kunnen pakken. Wat vindt de wethouder van dit idee?

Zoals in het begin aangegeven willen wij beschikbaar gestelde kredieten graag inzetten. Echter, indien het geld op de plank blijft liggen dan willen wij de mogelijkheid hebben om dit te gaan gebruiken voor een andere bestemming. Er zijn immers genoeg wensen die wij momenteel niet in kunnen vullen vanwege de financiële situatie. Wij verzoeken de wethouder om de lijst met beschikbaar gestelde kredieten vóór 2024 (pagina 135) goed door te lopen, wellicht is het mogelijk dat er bedragen hiervan vrij kunnen vallen. Indien hiervoor een wijziging van een verordening noodzakelijk is, dan willen wij dat deze verordeningen aan de raad voorgelegd worden, zodat wij hierover een besluit kunnen nemen. Graag zien wij dat dit opgepakt wordt.

Graag willen wij het college en de ambtelijke organisatie een compliment maken voor het geringe aantal p.m. posten dat is opgenomen in de begroting. In het verleden hebben wij aangestipt dat wij het aantal p.m. posten teruggebracht willen zien, zodat wij een zo goed mogelijk beeld hebben voor de begrotingsbehandeling. Dat zien wij terug in deze Begroting.

Tot slot

Voorzitter, we ronden af.

Zoals in het begin gezegd. We zien een risico op ons afkomen, met de kans dat wij in het komend jaar bij moeten gaan stellen. Wij hopen nog steeds dat dit een tussenfase is die gaat leiden tot een

**Asten
Heusden
Ommel**

oplossing vanuit het Rijk. Maar de tijd wordt hiervoor steeds korter en wij moeten voorbereid zijn dat wij in het tussenjaar 2025 een moment moeten nemen om opnieuw de prioriteiten te stellen voor de jaren daarna, gebaseerd op de feitelijke financiële situatie die ons dan bekend is. Onze aanbeveling is, om daar alvast op voor te sorteren en mogelijke scenario's hiervoor uit te gaan werken.

Wij wensen het college en de ambtelijke organisatie veel succes bij het verwerken van onze ideeën uitvoeren van alle plannen die opgetekend zijn in de begroting voor de komende jaren.

(Tot zover in eerste termijn)

Fractie CDA:

Rico ter Voert (fractievoorzitter)

Daniël van Schijndel

Geert van den Eijnde

Marian van den Heuvel

Joris van Lierop

Jelle van Deursen

Tim van Helmond

Dylan Verstappen

Erik van Zeeland